

dedicate ilustrului compozitor, din cele peste 100 publicate, expresie a unei puteri de muncă fără pereche. O alăturare de preocupări ce a definit o uriașă personalitate, un savant.

În opera sa monumentală, ca spirit enciclopedic, a conexas muzicologia cu diverse ramuri ale artei, el însuși constituindu-se într-un însemnat și erudit om de cultură. Încrustate în eternitate, scrierile sale impresionează prin bogăția informațiilor, preciziunea analizelor și sublinierea esențialului. Constituie un izvor neprețuit de documentare și studiu pentru generații viitoare.

Cu larghețe și pasiune, consilia, sfătuia, îndruma condeierii într-ale criticii la structurarea florilegiilor antologice de articole specifice. Personal, m-am bucurat de asemenea binefaceri.

Multiplu premiat și onorat prin distincții și titluri academice, și-a văzut răsplătite eforturile și realizările, atât în țară cât și în străinătate de către prestigioase instituții de stat și universitare, de înalte foruri. Prin creația sa și înaltele aprecieri primite, a contribuit la consolidarea legăturilor României cu întreaga lume muzicală.

De la nemărginita sa altitudine profesională, trecerea în neființă a dr. dr. HC Viorel Cosma reprezintă o imensă pierdere a culturii române dintotdeauna

Așa cum a remarcat, printre multe altele, maerul Adrian Iorgulescu, președintele Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, la mitingul de doliu din Marea Aulă a Palatului Cantacuzino, Viorel Cosma este fondatorul Școlii Românești de Lexicografie Muzicală.

În afară de eternizarea memoriei maestrului care, desigur, va urma căi oficiale, cel mai profund omagiu care i se poate aduce este continuarea muncii sale titanice în teritoriul pe care l-a servit. Neprețuita arhivă, „Arhiva Viorel Cosma”, însumând sute de mii de fișe, note, consemnări ș.c.l. trebuie să-și găsească un cercetător muzicolog împătimit, tânăr, care s-o valorifice în continuare, cu dăruirea profesională, de suflet, a marelui său înaintaș.

Costin POPA

Adio, Maestre!

Muzicologul, criticul muzical, istoriograful și profesorul **VIOREL COSMA** a trecut în veșnicie.

La ceasul despărțirii, m-am gândit cum aș putea să-l portretizez pe cel ce mi-a fost dascăl. Și mi-am amintit de vorbele lui George Enescu: *Munca! Lucrez oricând. Sunt în permanentă activitate. Mulțumirea mea cea mai mare, singura mulțumire, este lucrul. Cuvântul pe care mi-l repet zi de zi de când mă știu: îndeplinirea datoriei. Să ne facem cu toții datoria*

și lumea își va recăpăta sensul ei suprem.

Viața muzicologului Viorel Cosma i-a fost definită prin muncă asiduă, cercetare tenace, pasiune, entuziasm, vitalitate rar întâlnită, considerând că datoria sa este aceea de a sluji muzica românească și creatorii săi. Iar ca o profesiune de credință, s-a dedicat cercetării biografiei și creației lui George Enescu încă din tinerețe și până în ultima clipă, dând la iveală importante scrieri devenite repere în bibliografia enesciană. Împreună cu noi, trudituri în muzeul ce poartă numele marelui muzician român, s-a implicat, de-a lungul anilor, în toate activitățile noastre, de la fișarea documentelor, la realizarea expozițiilor și publicarea cărților. Ne-a pus la dispoziție, cu bucuria împărtășirii, multe documente inedite pe care le-a descoperit scormonind neobosit în arhive și colecții, documente prin intermediul cărora l-am cunoscut mai bine pe omul și creatorul George Enescu. Chiar dacă unele informații despre viața privată a compozitorului au

Generalul-maior (rtr.) Viorel Cosma

stârnit poate amuzament, semne de întrebare, controverse, acestea au dat culoare portretului unui om, cu bune și rele.

Același entuziasm debordant l-a manifestat și față de cei care i-am fost studenți. Ne-a descifrat tainele profesiei, ne-a dăscălit în timpul și după încheierea studiilor, dar mai ales ne-a primit cu multă afecțiune în casa și familia sa. Maestrul și minunata soție Coralia – mama Pupu cum îi spunem noi – ne-au considerat întotdeauna copiii lor de

suflet. Aici eram acasă, cu bunătați pentru suflet și trup și, mai ales, cu iubire fără sfârșit.

La începutul lunii iulie i-am vizitat. Maestrul se simțea mult mai bine, vădit întremat după greaua operație suferită în primăvară. Mama Pupu, deși obosită și trasă la față, era fericită că Viorel poate să se deplaseze din ce în ce mai lesne cu cadrul și are poftă de lucru. Am băut o cafea și am plănuțit ce vom realiza în următorii ani, stabilind tematici de expoziții și lucrări despre George Enescu.

Mi-am luat la revedere zicându-i: *Maestre, să vă însănătoșiți, căci avem încă multă treabă*. L-am privit în ochi și parcă mi s-a părut că zăresc un licăr de îndoială. Peste o săptămână m-a sunat și mi-a comunicat, cu glas hotărât, cum a gândit eșalonarea ambițiosului proiect de completare a cronologiei vieții lui George Enescu. Mi s-a luat o piatră de pe inimă și mi-am zis: *Maestrul e în formă*.

Dar... n-a fost așa. Vestea plecării sale intempestive ne-a cutremurat. Patriarhul muzicologiei românești a fost chemat de Dumnezeu spre a se alătura patriarhilor cerești.

Nouă, încă pământeni, nu ne rămâne decât să ne rugăm și să îi cinstim memoria prin continuarea proiectelor sale rămase pe masa de lucru...

Cristina ANDREI